

Motion till riksdagen 2024/25:3266

av Anders Ygeman m.fl. (S)

med anledning av prop. 2024/25:49 En ny ordning för asylsökandes boende

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att eget boende som alternativ för asylsökande bör starkt begränsas och endast tillåtas vid synnerliga skäl, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Möjlighet för asylsökande att under asylprövningstiden, i avvaktan på beslut om eventuellt uppehållstillstånd, bo i eget boende (EBO) infördes i Sverige av den dåvarande borgerliga regeringen 1994. De flesta asylsökande valde sedan den boendeformen och de negativa effekterna blev efter några år mycket tydliga i de kommuner som tog emot många flyktingar. EBO ledde bl.a. till trångboddhet, social utsatthet och ökad segregation i de områden där de valde att bo. EBO försvårade nyanländas integration till det svenska samhället. Vi socialdemokrater har sedan länge varit kritiska till eget boende för asylsökande. Redan för ca 15 år sedan tog vi som parti ställning för att EBO skulle avvecklas. Rent konkret innebär det att de delar i den svenska asyllagstiftningen som tillåter eget boende och dagersättning för eget boende ska tas bort.

Regeringen föreslår i propositionen att asylsökande inte längre ska *erbjudas* utan i stället *tilldelas* en plats på ett av Migrationsverkets boenden. Asylsökande och utlänningar som omfattas av massflyktsdirektivet ska, oavsett boendeform, registreras vid ett boende. Vi delar denna uppfattning. Vi tycker också att undantag bör gälla för utlänningar som omfattas av EU:s masskyddsdirektiv. Men, vi anser att regeringens förslag inte går tillräckligt långt för att ta eget boende som alternativ ska försvinna på riktigt. Även med regeringens proposition kommer eget boende att finnas kvar som en möjlighet. Migrationsverket och regeringen har själva bedömt att cirka hälften av de asylsökande kommer fortsätta att välja eget boende – trots att de inte längre får någon

dagersättning. Därför är det förvånande att regeringen i sitt förslag inte väljer att gå längre och tydligt avskaffar eget boende och behåller möjligheten endast i mycket begränsade undantagsfall.

I flera andra europeiska länder, inklusive de nordiska länderna, är det en självklarhet att asylsökande under prövningstiden bor på ett anvisat boende där de också är enkelt nåbara. I Danmark är det obligatoriskt för asylsökande att under de första sex månaderna bo på ett mottagnings- eller uppehållscenter. Eget boende är därefter möjligt endast i undantagsfall och dessutom helt förbjudet i 16 kommuner. För den som fått avslag på asylansökan är eget boende i avvaktan på utresa inte möjligt. En sådan ordning bör också gälla i Sverige. Eftersom det under de 30 senaste åren varit regel snarare än undantag att asylsökande i Sverige bor i eget boende, behöver en ny svensk reglering vara mer tydlig än vad som är vanligt förekommande i andra länder. Vi föreslår därför att riksdagen tillkännager för regeringen att den bör återkomma med lagförslag som avskaffar eget boende som en möjlighet för asylsökande under asylprövningstiden och endast tillåter detta vid synnerliga skäl.

Anders Ygeman (S)

Sanne Lennström (S)

Åsa Eriksson (S)

Arber Gashi (S)

Ola Möller (S)

Jessica Rodén (S)